

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 2.12.2022
Sayı : 47407

75615

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Yer altı madenciliği, dünyanın en zor ve riskli işleri arasında yer almakta olup madencilikte, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin eksiksiz bir şekilde alınması hayati bir öneme sahiptir. Ancak ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri konusunda ciddi eksiklerin olması, gereken önlemlerin alınmaması ve yıllardır yaşanan kazalardan hiç ders çıkarılmaması nedeniyle maalesef maden kazaları hız kesmeden devam etmektedir. Ülkemizde son 13 yılda, maalesef büyük maden kazaları yaşanmıştır. 2009 yılında; Bursa Mustafakemalpaşa'da 19 madencimiz, Balıkesir Dursunbey'de 13 madencimiz, 2010'da Zonguldak Karadon faciasında 30 madencimiz, 2013'te Kozlu'da 8 madencimiz, 2014'te, Soma'da 301 madencimiz, Ermenek'te; 18 maden işçimiz, Şırnak'ta 8 madencimiz, son olarak da 14 Ekim 2022'de Amasra'da 42 madencimiz yaşamını yitirmiştir.

2014 yılında Soma'da ve Ermenek'te yaşanan facialardan sonra, meydan gelebilecek maden kazalarına karşı yer altı ve yer üstü kömür madenlerinde sigorta yaptırılması zorunlu kılınmıştır. Buna bağlı olarak da, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu'nun "Zorunlu Sigortalar" başlıklı 13'üncü maddesindeki "Bakanlar Kurulu, kamu yararı açısından gerekli gördüğü hallerde zorunlu sigortalar ihdas edebilir" düzenlemesine dayanarak 26/1/2015 tarihli ve 2015/7249 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hakkında Karar" yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu kararın 1'inci maddesi ile; "Yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası (Sigorta)" yaptırmak zorundadırlar" düzenlemesi getirilmiştir. Bununla birlikte, 2015/7249 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda, sigorta eksperleri marifetiyle, faaliyetin yapılacağı tesiste, asgari sigortalama şartlarının sağlanıp sağlanmadığına ilişkin risk incelemesi yapılacağı, bu risk incelemesi sonucunda faaliyetin yapılacağı tesisin asgari sigortalama şartlarını sağlamadığının tespiti üzerine polişe talebinin reddedileceği, durumun ruhsat vermeye yetkili kamu kurumlarına sigorta şirketince derhal yazılı olarak bildirileceği, böyle bir bildirim yapıldığında da polişe konusu tesisteki faaliyetin, sigorta poliçesi düzenlenene kadar durdurulacağı da düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile madencilik alanındaki risklerin azaltılmasında sigortacılık sisteminin de bir denetim mekanizması olarak var olması sağlamaktır. Bunun yanında

75615

olası bir kaza durumunda da madencilere ya da yakınlarına bir maddi güvence de sağlanması da hedeflenmiştir.

14 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Amasra Müessesesi'nde yaşanan maden faciasından kısa bir süre önce, bir sigorta şirketi tarafından denetim yapıldığı ifade edilmiştir. Bu denetimde, deneyimli bir maden mühendisi, A sınıfı iş güvenliği uzmanı ve sigorta eksperlerinden oluşan bir heyetin madene girdiği, bu heyetin, Amasra Müessesesi'nde yaptığı incelemede, havalandırma ve tahkimatta (kuyu ve üretim yerlerinin mal ve can güvenliği bakımından çalışılabilir durumda olmaması) sorunlar tespit ettiği, asgari sigortalama şartlarının bulunmaması nedeniyle sigorta yapılmadığı, sorunların giderilmesi için müesseseseye 45 günlük süre verildiği, madenin bu sürede kapatması gerektiğinin de yetkili kurumlara bildirildiği kamuoyuna yansımıştır. Ancak 45 günlük sürenin bitimine kısa bir süre kala, siyasi baskı ile madenin tekrar açtırıldığı ve işçilerin madene çalışmak üzere sokulduğu, faciadan sonra da sigorta yetkililerinin acilen çağırıldığı ve olayın üzerinin örtüldüğü de belirtilmektedir.

Bu çerçevede;

1)TTK'ya bağlı Amasra Müessesesi başta olmak ve her biri ayrı ayrı belirtilmek üzere, TTK'nın tüm müesseselerinde yer üstünde ve yer altından çalışan işçilerin, Zorunlu Ferdi Kaza Sigortaları yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi sigorta şirketi tarafından, hangi tarihte yapılmıştır? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır?

2)TTK'ya bağlı Amasra Müessesesi'ne, kazadan kısa bir süre önce 3 kişilik sigorta heyeti madeni incelemiş midir? Eğer inceleme yapıysa, bu heyet, hangi tarihte TTK'nın Amasra Müessesesi'nde incelemelerde bulunmuştur?

3) TTK'ya bağlı Amasra Müessesesi'ne 3 kişilik sigorta heyeti incelemeye yapıysa; bu incelemenin sonucunda ne gibi tespitler yapılmıştır? Bu incelemede havalandırma ve tahkimattaki eksiklikler nedeniyle sigorta yapılmadığı ve bu eksikliklerin giderilmesi için 45 günlük süre verildiği doğru mudur?

4) TTK'ya bağlı Amasra Müessesesi'nde, asgari sigortalama şartlarının bulunmaması nedeni ile madenin kapatılması gerektiği doğru mudur? Eğer doğru ise madenin kapatılması gerektiği kararı Bakanlığınıza bildirilmiş midir? Bildirildiyse ne zaman bildirilmiştir? Eğer maden kapatıldıysa ne kadar süre kapalı kalmıştır?

5)TTK'ya bağlı Amasra Müessesesi'nde, madenin kapatılması kararı verildiyse, bu karara rağmen işçilerin madene indirilerek çalıştırılmalarının nedeni nedir? İşçilerin madene inmesine kim, hangi gerekçe ile karar vermiştir? Madenin açılması için siyasilerce baskı yapıldığı doğru mudur? Doğruysa bu baskıyı kim ya da kimler yapmıştır?

6) TTK Amasra Müessesesi'ndeki faciadan sonra sigorta yetkililerinin çağrılarak olayın üzerinin örtülmeye çalışıldığı doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınızca bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?

7)Amasra Müessesesi'ndeki kazadan hemen önce, sigorta heyetince eksikliklerin tespit edildiği ve madenin eksikliklere rağmen çalıştırıldığı iddiası doğru ise buradaki ihmalin siyasi sorumlusu kimdir?